

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 4 krone,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 3 krone.

Uredništvo v Alojzijeвиšču, upravništvo v Marijanišču.

Žensko petje v cerkvi.

(Konec.)

Ali pa ni tudi lepo in primerno, če zapoje nekaj žensk pri blagoslovu z Najsvetejšim: Častimo te? Ali bi bilo lepše, če bi bilo tiho? Ali ni lepše, če pojo pri litanijah tudi ženske? Ali bi bilo lepše, če bi se „dri“ le moški? Je mar graje vredno, če odgovarjajo pri slovesnih mašah ženske, če pojo Kyrie, Gloria, Credo i. dr.?

Prevdariti je treba, da z malimi izjemami ni dobiti pri cerkvah klerikov, da pri večini cerkvá tudi ni dobiti, posebno v današnjih časih ne, krščanskih mož, ki bi pomagali pri petju, kaj še, da bi ga popolnoma sami oskrbovali. Z malimi izjemami bi bile vse cerkve brez petja, ako bi ga ne oskrbovale ženske. Slovesne maše bi morale biti brez petja, ali pa bi sploh ne smele biti slovesne. Maša na Sveti dan, na Veliko noč bi bila enaka maši navadnega petka. Nekateri pravijo, da bi se dalo odpomoči z dečki, z mladeniči, ki še niso izpremenili glasu. Težko bi jih bilo dobiti, še težje naučiti. Ženska je odločena domačemu delu, zato jo je dobiti vsak čas. Dečki pa, ki bi bili sposobni, dovolj močni za cerkveno petje, so le redkokdaj doma, bodisi v mestu ali na deželi. Komaj izpolni šestletno šolsko dolžnost, se gre že učiti rokodelstva. Na kmetih mora večinoma deček z 12imi leti delati vsa moška dela, na polju in v gozdovih. Poleg tega je še to, da ima ženski stan že po svoji naravi večji nagon do obiskovanja cerkve kot pa moški. Kje bi bilo dobiti mladeničev, ki bi hodili po trikrat na dan v cerkev pet? Še za službo strežnikov jih je marsikje, posebno v mestih, težko dobiti.

Motuproprio želi, da bi ljudstvo sodelovalo pri petju v cerkvi, da bi ljudstvo pelo gregorianski koral. Če hočemo kaj doseči, pričnimo pri deklicah! Te hodijo raje v cerkev, lažje jih je dobiti za petje, bolj so dovezetne za nove stvari. Ker ima ženska bolj razvit čut za lepoto, bode tudi preje spoznala lepoto gregorianskega korala, ga raje pela in se ga zato tudi raje naučila. Čut posnemanja jih bo gnal, da se bodo hotele tudi druge naučiti,

če bodo znale nekatere. Moški, čeprav dostikrat brez čuta za lepo stvar, bodo s tem prisiljeni slediti ženskemu spolu. S tem se bo uresničila želja za gregoriansko petje tako navdušenega svetega Očeta, da bi vse ljudstvo pelo gregorianski koral. Na ta način nam bo mogoče doseči vsaj nekaj, kar je sicer skoraj izključeno. Seveda je pri tem treba onemu, kogar veže dolžnost, skrbeti za red. Red zahteva, da se uči po redu, po vrsti: najprej bolj znano in lažje, potem šele kaj težjega; napreduje naj se počasi. Za začetek bi bilo dosti, če bi pelo vse ljudstvo le koralne odgovore pri maši, sčasoma navadni koralni *Tantum ergo* in *Laudate*.¹⁾ Pri marianskih kongregacijah bi bilo dobro naučiti vse člane: *Magnificat*.²⁾ Dalje bi bilo v začetku težko in tudi nevarno iti. Če bi se preveč novega naenkrat vpeljalo, bi se mnogi ne naučili besed ali nerazločno izgovarjali, in nastala bi nevarnost, da izgube verniki pogum učiti se in začeli bi sovražiti koral, kot se dandanes sovraži, ko ne poznajo lepote koral. Ugovor, da bi verniki ne razumeli besed teh par spevov, je prazen. Duhovnik naj bi jim parkrat razložil pomen besedi in posamnih vrstic, in se bo vse doseglo. Dobro bi bilo, če bi se natisnil v vse molitvenike obojni tekst, latinski in slovenski, da bi se dalo primerjati.

Kako lepo bi bilo pri slovesni maši, ko bi se obrnil mašnik in voščil ljudstvu: *Dominus vobiscum* (Gospod z vami), cela cerkev bi mu pa odgovorila: *Et cum spiritu tuo* (in s tvojim duhom). Mašnik bi prosil Boga, da naj usliši glas vernega ljudstva radi zaslužnja Jezusa Kristusa, vsa zbrana cerkev bi pa pristavljala svojo gorečo željo: *Amen* (zgodi se). Ali bi se ne pomnožila s tem pazljivost in pobožnost vernikov? Mašnik bi jih opominjal: *Sursum corda* (kvišku srca), ljudstvo bi mu odgovarjalo: *Habemus ad Dominum* (imamo jih pri Gospodu). Ali bi ne občutilo s tem tudi sree preprostega vernika one slovesnosti, s katero mora pričakovati kralja nebes in zemlje? — Koliko slovesneje bi bilo tudi pri litanijah, če bi se namesto že tolikrat prepetega „Častimo Te“ pela pri izpostavljenju presvetega Rešnjega Telesa kaka druga ljudstvu dobro znana obhajilna pesem, pred blagoslovom koralni *Tantum ergo* in *Genitori*, po blagoslovu pa *Laudate*!³⁾ Ali bi ne imeli verniki to za veliko bolj slovesno, ali bi jih ne vabilo to veliko bolj v cerkev, če bi smeli sami sodelovati pri petju? Ali bi ne bilo primerno, da bi se pel koncem vsakega shoda marianske kongregacije „*Magnificat*?“⁴⁾ Pri shodu dobi kongreganist novih nauk, novih milostij — z veselim srcem bi moral zaklicati: *Magnificat anima mea Dominum* (moja duša poveljuje

¹⁾ Bolj primerno za naše razmere in tudi ljudstvu brez dvoma veliko bolj všeč bi bilo peti po blagoslovu kako slovensko pesem, proslavljajočo slavnost dotičnega dne. Saj „*Laudate*“ ni nikjer ukazano, celo ne svetuje ga noben dekret. Mislimo, da je dovolj, da pojemo v latinskem jeziku toliko, kolikor nam Rim ukazuje. Sicer je psalm „*Laudate*“ lep, pa tako petega, kakor se pri nas splošno poje, smo se že davno naveličali. Kdor bi mislil, da mora na vsak način ta psalm peti, naj ga poje s slovenskim besedilom.

²⁾ tudi s slovenskim besedilom.

³⁾ Glej zgoraj op. 1).

⁴⁾ Glej op. 2). Sicer pa bi to postalo nekoliko dolgočasno. *Magnificat* (slovenski) naj se prihrani le za sprejem. Po shodu naj se po dosedanji navadi poje kaka slovenska Marijina.

Gospoda)! Ako to uvedemo, bomo vsaj nekoliko spolnili željo svetega Očeta, sčasoma se bo dalo morda več doseči. Najlažje pričnemo s podukom po marianskih kongregacijah. Po kongreganistih se bodo naučili tudi drugi. Začnimo, da dobimo vsaj podlago zato, kar je bilo v prvih časih krščanstva že dovršeno.

V. P.

Graduale Romanum

po vatikanski izdaji.

Dolgo zaželjeni nas je vendar osrečil! — Pred menoj leži debel zvezek 937 tiskanih strani, preprežen z najrazličnejšimi koralnimi spevi kot s pestrobajnimi vencii. Na čelu nosi v avtografu geslo sv. Očeta: *Instaurare omnia in Christo*¹⁾ in Njegov podpis. Za tem sledi v več barvah krasno reproducirana slika (po Schmalzlu) sv. Gregorija, slovesno prepeljajočega koralne speve. Nad glavo mu plava sveti Duh, asistirajo mu kleriki in angeli. Pod sliko pa stoji sledeči šestomer:

*Carmina Gregorius praesul renovavit et auxit,
Quae clerus dulci Domino modulamine solvat.*²⁾

Nato sledi dekret S. R. C. z dne 7. avgusta 1907 o avtenticiteti graduala, ki odpravlja katerekoli druge izdaje rimskega koral. Kaj praktična in naravnost potrebna je razlaga o zahtevah, ki jih stavi Cerkev glede svetega petja, ki so: v prvi vrsti sveta resnoba, zmožnosti čuvstva kršč. srca ljubeznivo in po resnici izražati, prav tako mora imeti katoliški značaj, da odgovarja potrebam katerihkoli narodov, krajev, katerekoli starosti in da končno združuje preprostost z umetniško dovršenostjo. Dalje razlaga, kako se je postopalo pri prireditvi te vatikanske izdaje, potem pa navaja razne oblike not, njih pomen in vrednost.

Tukaj posebno poudarja, da rep pri notah (imenovali smo jih po vplivu menzuralne glasbe „longae“) pa tudi rombične note (*inclinatae*, ali v menzuralni „breves“) same po sebi ne pomenijo niti dolžine niti kračine (per se ad temporis rationem non pertinent), ampak le določujejo gotove oblike skupin (de „*proprietate ipsius eorum figurae*“).

Iz naslednjega odstavka, ki daje potrebna navodila glede petja pri peti maši, naj navedem samo prvi stavek prve točke, ker se razlikuje od naše dosedanje prakse. Glasi se takole: „Ko pristopa“³⁾ (*accedente*) duhovnik k oltarju, začno pevci antifono za introit“. Torej ni treba čakati, da bi bil duhovnik že pri oltarju, še manj, da bi že začel moliti pristopne molitve, ampak takoj, ko se duhovnik iz zakristije prikaže, naj se zapoje introit. Če je pred mašo blagoslov, ni treba čakati, da mašnik incenzira

¹⁾ Vse prenoviti v Kristusu.

²⁾ Pesmi Gregorij vladar je prenovil in umno pomnožil: — peje duhovnikov zbor naj v sladkem jih spevu Gospodu!

³⁾ Podčrtal poročevavec. (Prim. letošujo Greg. Rundschau str. 67).

Najsvečejše, ampak takoj po blagoslovu introit!¹⁾ Če je maša pred izpostavljenim sv. R. T., ni treba peti nobenega drugega speva, ne „O salutaris“ ali kaj podobnega — saj ni nikjer o tem nič rečenega, kaj še le ukazane ga, ampak takoj naj se začne z introitom! Tako ne bo treba duhovniku do Glorije nič čakati.

Potem si pa slede v dolgi vrsti zapored vsi spevi, ki jih zbor potrebuje pri mašah de Tempore et de Sanctis: Introiti, Graduali, razni tractus, ofertoriji, komunije itd. Koncema so pridejani tudi vsi spevi, ki so že prej izšli: Ordinarium Missae (Kyriale), Missa pro defunctis cum exsequiis, Toni communes Missae, nato Appendix, ki obsega Te Deum, Veni Creator in himne za procesije s sv. R. Telesom.

To je pravi „Codex aureus“, zlata knjiga, ki so nje spevi stoletja in stoletja navduševali in raznemali verna srca, ki so iz nje prebogat, neizčrpeljive vsebine največji glasbeniki zajemali duševne hrane in si nabirali najkrasnejših motivov za svoje skladbe, knjiga, ki naj tudi naša srca dviga v svetem hrepenenju od plitvih pozemskih napevov k večnolepim, nevenljivim nebeškim melodijam!²⁾ *Sursum corda!* Fr. Kimovec.

Slovenska pesmaričica: „Tri duhovske pesni“.

(Spisal dr. Jos. Mantuani.)

Ravno pred štirinajstimi leti obsorej je bil začel „Cerkveni Glasbenik“ pri-
našati o najstarejših slovenskih pesmaričah velezaslužno razpravo, ki je potekla iz spretnega peresa dr. Evgenija Lampeta. Žal, da se g. pisatelj sam ni mogel več odločiti, te svoje študije podrobno nadaljevati. Vsako svojo trditev, katero je izrekel v omenjenem sestavku, bi bil lahko več kot enkrat podprl in dokazal ob posamičnostih. Letos se obhaja štiristoletni spomin Trubarjevega rojstva. Svobodomiselni krogi ga bodo praznovali kot začetek narodne zavesti na svobodomiselni podlagi. Mi, katoliški „mračnjaki“, se hočemo tudi spomniti Trubarja, dasi nas je on zatajil, ko je dosegel po katoliški vzgoji svojo usposobljenost. Sevé, da si ga bodemo ogledali od vseh strani, ne samo od zavestno-narodne.

¹⁾ Saj tista nespametna navada, oz. razvada, ki so jo uvedli ljudje, ki niso veliko mislili, da se namreč spev pretrga in sredi kitice da blagoslov, se bo menda vendar že enkrat odpravila. Sam sem bil že pogosto priča, ko so se tujci posmehovali našemu umevanju liturgičnih spevov. Sicer se je ta nonsens že marsikje odpravil, župnijam pa, kjer jim ta na dvoje presekani glasbeni in liturgični nestvor prija, tem naj pa stolnica da lep zgled.

²⁾ Več kot zanimivo je, da je izšla knjiga na praznik Vstajenja N. G. J. Kr. Velikonoč, ko je Kristus vstal poveličan in prenovljen iz groba — poveličane prenovljene vstale koralne melodije, ki leže pozabljene in mrtve v grobu starih kodikov, podsute pod razvalinami razpuščenih in porušeni samostanov: Ego dormivi et somnum cepi: et exsurrexi, quia Dominus suscepit me! Alleluja, alleluja! — Sv. Oče Pij X. je odprl knjigo, ki mu jo je prinesel slavnoznan koralov restavrator benediktinski opat Dom Jož. Pothier in — recimo, da je bil slučaj — odprla se je maša za praznik „Prikazovanja Matere Božje v Lurdu“. Sv. Oče je pel z jasnim in krepkim glasom napev introita in s tem takorekoč sam osebno otvoril vpeljavo novega „Liber Gradualis“. (Prim. istotam št. 65).

V ta namen priobči „Cerkveni Glasbenik“ diplomatično natančno izdajo sila redke slovenske pesmaričice Trubarjeve po izvodu, ki se hrani v e. k. dvorni knjižnici na Dunaju.

Knjižica je v mali osmerki in meri, sedaj precej obrezana, 15×10 cm. Sestaja pa iz dveh pól in enega lista. Na prvi pól ima zaznamenjane liste z A₂, A₃, A₄ in A₅; A na naslovnem (prvem) listu ni imel prostora in tudi ni bilo običajno, delati te znake že na prvo stran. Pri našem tiskarju je veljalo načelo, da zaznamenuje vse štiri liste prve, a samo še prvi list druge polovice osmerkine póle; listi A₆—A₈ niso dobili znakov. Druga pola ima B, B₂, B₃, B₄, B₅; B₆—B₈ nedostaje. Zadnji, t. j. 17. list je brez znaka; zadnja stran je prazna. — Prvi je poročal v slovstvu o tej knjižici marljivi protestantski pastor Th. Elze v svojem spisu: „Die slovenischen protestantischen Gesangbücher des 16. Jahrhunderts“ v periodično izhajajočem: Jahrbuch der Gesellschaft für die Geschichte des Protestantismus in Oesterreich, letnik V., (1884) str. 1—39. Meni se vidi, da Elze te redke knjižice sam ni imel v roki. Žal, da ne pove, kje da je dotični proizvod shranjen. Domnevam, da je dobil beležko in popis z Dunaja. Njegov naslov se ne ujema natančno z izvirnikom. Dalmatinov prevod Luthrove „Ein' feste Burg ist unser Gott“ (= „Nasha bramba je Gospud Bug“) priobčuje od kraja do konca, a ne po tej pesmaričici, ampak po „Catechismu“ z l. 1595. —

Ker je ta knjižica zelo redka in v slovenskem slovstvu istotako kot v zgodovini naše glasbe še ne popolnoma obdelana, priobčuje jo naš list! Naslov jej je:

„Try Dubouske peifsni. | VTI ENI, IE TE | CERQVE BOSHYE | SVPER NEE SOVRASHIKE, TOSH | ba inu Moliton, Vti drugi inu trety, fe vuzhi inu | prau od prida inu dobrute Criftu- | feuga Goriuftanena inu boiena | Vnebeffa. Od Primofha Tru- | beria, vnega vnuuzizhni dol- | gi teshki bolefni slo- | shene. | PER TIM SO ENI PSAL- | mi inu ena Boshizhna peiffen, od Ju- | ria Dalmatina inu Jansha | Shvageria, tolma- | zheni. | Göttliche Geiftliche Gefäng | zuuer nicht gedruct. | V TIBINGI, | M. D. LXXV.“

Vsebina je ta -le:

CANTICVM SIMEONIS. | Nunc dimittis &c. koker ta | Nem' hki. Mit Frid und Freud x | M. Juria Dalmatina. |

1.

Vmiri, Suelikim Veffelem, Htebi, ô Vezhni Bug, | Is tiga snita Vshe rad grem, is Vseh nadlug, Sai ve- | im de bom slatku fpal, Dokler bō od Smerti vftal. |

2.

Sakai ozhi hlapza tuiga, fo videle V ueri, Ifueli- | zharia nashiga, po ti meri, Koker fe ie V pifmi sam, | Nam fueiti refodil nam. |

3.

Tiga fi na fueit ti poslal, vtu bogu zhlouezh- | tuu, De ie fa nas zhlouik poflal, V nuy, V bufstuu, | Suio fmertio me reishil, de ne bom fmerti Vidil. |

Str. 1.
(|| 1. stran
lista (A).)

Str. 2
(= 2. stran
lista (A).)

4.

On ie ta praua Vezhna luzh, kir Aide refueiti, |
on nam fueiti dan inu nuzh Po vřim fueiti, Na ne- |
ga iest Veruiem, de Vekoma neu meriem.

5.

On ie Ifraeloua zhaft, Inu vřih Vernih, on nepu- |
řti Vřfromoto palt, Nas tih reunih, Nega folk bode |
zhařzhen Vezhnim Veffelu. |

AMEN.

Str. 3.
(= 1. stran
lista A₂).

TE CERQVE BO- | SHYE, SVPER NEE SOVRASHNI | ke, toshba
inu molitou, vřeta is tih Přal | mou, fufeb is tiu 74. 75. |

P. Truberia.

NB. Orig.
nima takto-
vega zname-
nja, a mu pri-
stoja ne-
dvomno .

Od str. 4.
(= 2. str.
lista A₂).

NB.

O Bug Sa kai ti do pu řtish Tu io Cer kou řa tre ti,
Ti veřh i nu do bru vi diřh De nas ho te řef dre ti,

Tur ki hu di Ne ver ni ki Ma li kous ki řlu řhab ni ki

Nas řte řko re nom řdre ti.

Satu kir ře vřkup řnidemo, Od tebe pri- | diguiemo: Inu ře prou ob-
haiemo, Otroke prou kerszhuimo, Na tuiga řynu klizhe | mo, řa tuio
milost pręřimo, Tebe řo vřsem zheřtimo.

Letu oni vře kolneio, Nas řatu řlu řou | řařho: řa kezarie vun da-
icio. Neframnu zhes nas řařho, De řmo Boshy řuperniki, | Vřeh řuetnikou
řourashniki, Dolřhni na- | vři nefreřhi.

Vezh zhes nas tudi prauio, De Viřhe | řařpotuimo: Nih řapuuio
kar řtauiio, Mi | řilu řameřhuimo. Nouo řařř Vero vuzhi- || mo, Boshy
řluřhbe řefřiramo, řatu řo draga řeita.

Obtu nas Tyranni řudi, Loue, moree, | pręgano: Koker te řodliue
řudi. Nas řo | řucilu řeřgano. Vře Verne tar Pridigarie, | Dershe řa řude
řuntarie, řařhetig vřřiga řlega.

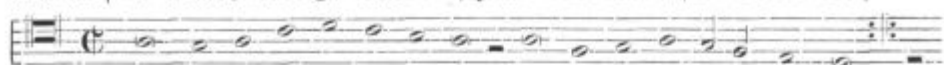
Zhes tako řylo řriuižo, Komu řozhmo | tořhiti: řamuzh tebi kir řdef-
nizo, Moreřh | nom řořřtopiti. Kir te řudi Ifraelske, ři is | řeřhe řaro-
niřke, řmozhno roko odreřhil.

Natu mi tudi tořhimo, řgerliřkim kla- | řouanem: Inu te řillu prę-
řimo, De řtuiem | řomaganem. Pridesh nom řtroshtu řpo- | mařhian, řakai
vřřak řverni ie obdan, Vřo řhlaht reuo nadřlugo.

Satu te řozhmo nuzh tar dan, Vřeřei | řufod řualiti: řelati řořhten
ta nash | řtan, řtuo zhař řeřřlařbiti. De bosh řtuiem | řynum řpořnan
Od vřeh řudi prou řořřto- | uan, řřtimu dai tui řuh Amen.

|| Str. 5.
(= 1. stran
lista A₃).

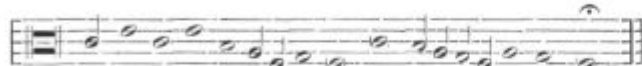
VELIKANOZHNA | PEISSEN, VTI SE PRAVI INV VV- | zhi,
kakou prid inu dobruto, ie Cristus vsem Ver- | nim, shnega Martro inu Gori-
ufanem | od smerti, dobriga sturil o- | prauil inu dobil. | *P. Truberia.* |

*Je sus ie Vsmertni Je zhi bil Try dni ie Vgro bi le shal,
Vnim tih Ver nih Gre he fa kril Smert ni Vo fal re sue fal,*

De ka dar Vue ri vme rie mo Sdai ci Vne bef sa pri de mo

Tam bo mo vse lei pei li Al le lu ia.

Dosehmal niszhe nei sneshel, Kir bi to | Smert premogel: Dotle J̄esus nei knom | prishal, Ta se ie Smerti lotil. Zhudnu sta | se vkuŕ shtritala, Smert ie perui Boi do- | bila, J̄esusa V grob pehnila. Alleluia.

Stem sta Vrag, Smert prauo nyu, Zhes | vse Verne sgubila: V tim kir sta Boshyga | Synu, Nedolshniga vmorila. Sakai le zhes || te Greshnike, Nepokurne Neuernike. J̄e | nima oblast dana, Alleluia.

Koker Hudizh na driueffu, J̄e nas v- | to Smert perprauil: Taku J̄esus na tim | Cryshu, Nas spet Vleben postauil. Tei | Smerti nec sobec isderl, Peklenska Vrata | ie refderl, De nas vezh ne konzhaio, Ale | luia. (sic!)

Od tiga Pismu gouori, koker Paulus | prizhuie: De ena Smert drugo vmori, E- | na nas posuezhuie. De od Grehou homo | prosti, Sucti, Brumni, lipi zhisti, Vselei Sbu | gom shiueli, Alleluia.

J̄esus zhestu pridiguie, koker Johannes | prauil: Sledni kir vnega Veruie, Tiga | Smert ne sadauil. Temuzh tellu spet polo- | shi, J̄esus dusho vrokah dershi, Do dne ti- | ga Soyena, Alleluia.

Tedai nas bo Vgrobek budil, Sglofno | Angelsko shtymo: Te Verne od hudih lo- | zhi, koker Pastryr Shiuino. Te Verne bo | sebo pelal, Neuerne pag Vragu isdal, Tu | vfaki prou refmisli, Alleluia.

Satu smo mi kerszheniki, Vdohrim (!), || vselei vkuŕ vesseli: Kir smo bili sli Gresh- | niki, Smo pag milost dosegli, Skufi tu | Goriustanene, J̄esufou fastushene, Smo spet | Sbugom smyrieni, Alleluia.

O J̄esus ti J̄agne Boshye, Gledai na tu- | io Cerkou: Kir skufi tuie Terplene, Re- | shil si nas od Grehou. Skufi tu Goriustane- | ne, Sturil prauizhne vse Verne, Obari nas | pred slegom, Alleluia.

(Dalje prih.)

Str. 6.
(= 2. stran
lista A₂).

Od str. 7.
(= 1. str.
lista A₄).

Od || str. 8.
(= 2. stran
lista A₄).

|| Stran 9.
(= 1. stran
lista A₂).

Venec svetih pesmi.

Osmi pomnoženi natis. Založilo „Katoliško tiskovno društvo“ v Mariboru. Vežan v dermatoid 2 K, z zlato obrezo 2 K 50 vin. Tiskala tiskarna sv. Cirila. Iz velikega, po Štajerskem jako priljubljenega molitvenika „Venec pobožnih molitev in svetih pesmi“, katerega je spisal rajni L. Herg, se je „Venec svetih pesmi“ v osmi izdaji izluščil kot samostojna zbirka. Celotno delo z Venecem svetih pesmi vred stane 3 K 50 vin., z zlato obrezo 4 K. Čitatelje C. Glasbenika zanimajo le pesmi.

Poziv skladateljev, naj pesniki zložijo za bogoslužje novih pesmi, iz lahko umevnega vzroka ni našel odmeva, zato smo tembolj hvaležni mariborskemu tiskovnemu društvu, da je svete pesmi poiskalo po raznih krajih in jih priredilo v lepi veliki zbirki. Tu najdemo do 600 pesmi: 26 mašnih, 112 za razne godove cerkvenega leta, 120 Gospodovih, 170 Marijinih, 63 k svetnikom in angelom, 90 za razne prilike. Vkljub obsežnosti pa takoj najdemo pesem, katero ali kakoršno želimo; ako hočemo poiskati znano pesem, pogledamo zadaj v abecednem kazalu, ako pa hočemo izbirati med pesmimi kake vrste, pogledamo spredaj v kazalo po vsebini. Ni dvoma, da se bo Venec v tej obliki polagoma razširil po vseh slovenskih pokrajinah. Čeprav vsaka pesem ne bo vsakemu všeč, cela zbirka pa bo ljudstvu ljuba, ker bo našlo v njej skoro vse svoje pesmi, skladatelji pa bodo lahko izbirali. V tolikem številu bo vsak skladatelj našel nekaj primernih, katerim bo vdihnil nove melodije.

Pravo stališče je prireditelj zavzel glede popravljanja. Vse pesmi iz Ljudske pesmarice in iz nove Cecilije je pustil neizpremenjene, ker so se tam glavne napake že iztrebile. Pri drugih je sam trebil in odstranil nebroj napak proti slovnici, proti estetiki in proti vzgojnemu smotru; bilo je tudi pogreškov proti dogmi. Vseh nedostatkov iz priprostih pesmi odstraniti pa ni mogoče. Nasvet, naj bi se manj vredne pesmi sploh ne tiskale, ne upošteva življenja, kakoršno je. Dvojna želja je navdihovala prireditelja: petje naj se med ljudstvom širi, in vsi Slovenci naj bi bili edini. Edinost, kakoršno želi, je lahko dosegljiva: „vsakdo naj bi sprejel pesem v tej obliki, če pa mu ni všeč, naj jo pusti.“ To je kaj naravna želja. Kdor namreč sam ni zložil nikakih pesmi, naj drugih ne popravlja, kdor pa je zmožen, naj nam pokloni novih. Cerkevni Glasbenik bo imel vedno odprte predale za lepe nove pesmi.

Sinovi naroda, ki je vreden obstanka, drug drugega ne zametujejo in dela ne zavirajo, ampak se s skupnimi deli medsebojno bogatijo. S tem umevanjem pozdravljamo in priložimo lepi Venec iz bratske Štajerske.

Dr. Gr. Pečjak.

Razne reči.

— V Zgornjem Tuhinju nameravajo vzdati v cerkveno steno pri pevskem koru spominsko ploščo tamošnjemu rojaku, rajnemu skladatelju P. Angeliku Hribarju. V imenu odbora prosi vse prijatelje, častivce in učence blagega pokojnika obilnih prispevkov J. Štrukelju, župnik v Zg. Tuhinju.

Oglasnik.

„Ubi Petrus — ibi Ecclesia“. In memoriam Sacerdotalis Jubilaei Beatissimae Patris Pii X. 50 Praeludia organo vel harmonio pulsanda fecit Franciscus Walezyński, Ecclesiae Cathedralis Canonici. Op. 91. Cena 3 krome (po pošti 35 h več) Založil skladatelj (Tarnow v Galiciji). Raznovrstne teme so posnete iz najlepših cerkvenih pesmi, izdelane so pa jako zanimivo v lahkem slogu. Gospod skladatelj mora biti izvrsten improvizator na orglah, kajti on izdeluje motive imitatorično tako lepo v vseh glasovih — a ne zmirom s preobloženo harmonijo — da se sliši tekrovati en glas z drugim. Gospodje organisti, učite se tukaj podobno fantazirati!

Popravek.

V zadnji članek „Rihar renatus“ se je vrnila neljuba tiskovna pogreška. Na str. 36. naj se v zgledu *cj* popravijo v 3. taktu basovske note *h* v *d*.

Današnjemu listu je pridejana 6. številni prilog.

Odgovorni urednik lista dr. Andrej Karlin. — Odgovorni urednik glasb. priloge Anton Foerster. Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska Zadružna tiskarna v Ljubljani.